Falikárpit - Kephalos és Procris

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	86.401.1
Alkotó:	Leclerc, Jérome (1670 - 1719) / műhelye
Készítés ideje:	1700 körül
Készítés helye:	Brüsszel
Jelzés:	a bordűr alsó szegélyén: brüsszeli városjegy és I. LE CLERC mesterjegy
Anyag:	gyapjú; selyem
Technika:	szövött
Méretek:	hosszúság: 345 cm szélesség: 310 cm

Kephalos és Procris történetét Ovidius mondja el *Átváltozások* című művében (VII. 661–865). Procris féltékeny volt egyedül vadászó kedvesére, aki pihenés közben a szellővel beszélgetett. E beszédet hallván, de nem látván, hogy kinek szól, Procris azt hitte, hogy Kephalos egy nimfát szeret. Egyik alkalommal elbújt az erdőben, hogy meglesse kedvesét. Az ágak megreccsentek, s Kephalos, a bozót mögött erdei vadat sejtve, kelevézét a hang irányába röpítette.

A kárpit fő jelenete az erdőben játszódik, ahol a halálosan megsebesített Procris a földön ül, az őt támogató Kephalos éppen ki akarja húzni a dárdát kebléből. Az előtérben ábrázolt jelenet a nagy felülethez képest aránylag kis helyet foglal el.

A mű a brüsszeli kárpitok azon csoportjába sorolható, ahol a hangsúly a tájábrázoláson van. A bordűr virág- és gyümölcsfüzérei között antik büsztök és mitológiai jeleneteket ábrázoló apró képmezők helyezkednek el. Ez utóbbiakon a karton még meghatározásra váró rajzolója a 16. századi Ovidius-illusztrációk kompozíciós típusait követi: így például a bordűr Pyramus és Thisbé jelenete az *Átváltozások* 1557-es lyoni kiadása Bemard Salomon-féle fametszeteinek képi megoldására (*Métamorphose Figurée* - ld. itt), illetve az 1581-es frankfurti kiadás ezt másoló, Virgil Solis által metszett illusztrációira vezethető vissza (ld. itt). Kephalos és Procris kettősének ábrázolása szintén az Ovidius-illusztrációk kompozíciós sémáját követi (ld. itt).

A bordűr alsó szegélyén látható Brüsszel városjegy és I. LE CLERC mesterjegy Jérome le Clerc (1670–1719) jelzése, aki a kor egyik leghíresebb brüsszeli műhelyének volt vezetője.

A keret nem kapcsolódik szervesen a kárpithoz, utólag hozzávarrott, de a szövés sűrűsége, a fonalak minősége egyező a középmezőével. Mivel egy-egy mitológiai történetet mindig több darabos sorozatban ábrázoltak, feltehető, hogy a bordűr Kephalos és Procris történetének egy másik kárpitját keretelte, így a mesterkérdés véglegesen még nem dönthető el.

Irodalom

- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 4.7. (László Emőke)
- fényképész: László Emőke, Wagner Richárd: *Képes kárpitok az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében. I. 17-18. századi kárpitok*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1987. - Nr. 11.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum